

ANNO 1733.

KURYER POLSKI



z Warszawy d. 16. Decembr. Po wyjeździe Jehndiow PP. Senatorow. Ministrów, Urzędników, y innego Państwa wszystko tu dotąd w pożądaney ustatie spokoyności, a Jmść Pan Generał Lowow nad woyskiem Rosyjskim tu będącym ma Kommandę. Ostatnią Poczta z Łowicza doniosła, że Jehndi P. P. Senatorowie w przeszły poniedziałek ztamtąd ruszywszy się, przedsięwzięią drogę przy mocnym Konwoiu Woyska Saskiego ku granicy Śląskiej procekwowali. - Jeymość Pani Kuchmistrowa Koronna tu przybyła. *z Krakowa* mamy, że tam wszystko cicho y z wielkich Panów śladnego nicmaż, Pokoje zaś w Zamku tancernym adaptują, stancye dla Senatorow naznaczą y wszelkie na przewiazd Króla Jmści AUGUSTA czynią *preparatoria*. *z Prus* od Niedziel czterech Poczta nie dożyła, z tej racy, iż ją na drodze zabierali y zatrzymują, a zatyż, tak dalekoby Woyska Moskiewskie y Saskie zasła, wiedzieć nie można. Towarzysz pewny, który *d. 5. presentis* z Gdań-

ska wyjechał, tę czynił relacyą, że Woyska Moskiewskie y Saskie *d. 10. presentis* pod Toruniem stanęć miały, Regimenty zaś y Chorągwie Polskie, które dotąd w Grudziądzu y *in vicinia* tego Miasta stały, odebrały Ordynans, aby za zbliżeniem się Woyska Moskiewskiego pod Malbork ściągaly, gdzie część Gwardyi Koronney pod Kommandą Pułkownika Bonafusa *subsistit*. Wiadomość także przez Poczte z Krolewca tu doszła, iż Jmści Pana Woiewody Kijowskiego we Gdańsku spodziewają się, którego ludzie już tam stanęli, Jeymość Pan Woiewoda Mazowiecki zaś z Berlina tamże *in bono redire spectatur*. *Z Litwy* mamy, że w Wilnie y w Grodnie wszystko spokoyno. O Xążęciu Jeymości Woiewodzie Nowogrodzkim zaś *constat*, że do Woiewodziwa Mińskiego y ~~...~~awskiego z Woyskiem swoim po-
maierować umyślił.

W przeszłych Gazetach *errora Typi* zamiast 8. Decembr: (: którego dnia Xże Jmść Weysenfels miał stanęć pod Łęczycą, :) położono *d. 8. Aprilis*, co *presentis revocatur & emendatur*.

Artykuły.

Paſtorum Conventorum między Stánami Nayiaſnieyſzey Rzeplcey Polſkiey z iedney, á Nayiaſnieyſzym Krolewiczem Jeſomsčia Korony Polſkiey y Wielkiego Xięstwa Litewkiego FRYDERYKIEM AUGUSTEM Elektorem Imperii y Xciem Saſkim, Juliackim &c. teraz z á ELEKTEM z łaski Bożej KROLEM Polſkim y Wielkim Xciem Litewskim, Ruſkim &c. z drugiey ſtrony ſpiſane y uſtanowione, tudzież przez Jaśnie Wielmożnych Jchmów PP. Jozefa de Wakerbarth Salmour *Conſiliarium Status Finium* &c. y Henryka de Báudiffi Generała Kawaleryi do ninieyſzego Aktu Elekcyi delegowanych Miniſtrow Pełnomocnych *praſentanea ſponſione ac perſonalis Juramento* ratyfikowane y komprobowane.

Artykuł 1. Warunek wolney Elekcyi.

Rady koronne, Rycerſtvo y wszelkie Stany Korony Polſkiey y W. X. Lit: y innych wſzyſtkich Panow do Korony należących to ſobie u Nas warowali a My obiecujemy y za Prawo wieczne mieć zezwalamy; iż iako za wolnemi y zgodnemi głosami wſzech Stanow Rzeczypoſpolitey, obnyga Narodow Polſkiego y Lit: y wſzelkich innych Panow do nich należących, na to Pańſtvo obrani y przyięci ieſtęſmy, tak też y My za żywota Naſzego y naſtępujący po Nas Krolewic nie mamy nikogo mianować, y żadnym ſpoſobem na Pańſtvo Naſze wſadzać; á to dla Pańſtwa aby zawſze wiecznemi czaſy po zycieciu Naſzym wolne obieranie Krolow, wſzem Stanom Koronnym, y W. X. Lit: y wſzyſtkich Prowincyi, według Praw, Przywileciow y Konſtytucyi *de libera Eleſtione* uczynionych, dawnych y ſwieższych 1607. 1609. 1631. 1662. 1668. zoſtało *in pleno robore.*

Artykuł 2. Warunek ne Domus Regia ſibi ullam Suceſſionem ad Regnum praumat.

Reaſſumując wſzyſtkie Prawa *de libera Eleſtione*, to warujemy, aby *Domus Noſtra Regia, ullam ſuceſſionem et praeſentem proximitatis ad Regnum ſibi non praumat*, ale tylko tych wſzyſtkich prerogatyw zażywać będzie, ktorych Potomſtvo przeſłych Nayiaſnieyſzych Krolow Polſkich zażywali, *ſalvis iuribus* około tego Rzeczypoſpolitey.

Artykuł 3. Rex Catholicus eſto.

Lubo dawne Prawa żadney nie podpadają wątpliwości, *ut ſit Rex Catholicus*, dla wiecznego ieſdnak warunku teraz y na potym *lege cavemus, pro Nobis & Suceſſoribus Noſtris*, iż iako My Katolik, tak też y na potym Pan inſzey Religii na Kroleſtvo Polſkie y W. X. Litewskie, nie będzie obrany, tylko *Romana, Orthodoxa Catholica Religiois*, tedy też Wiary powinna byz y Krolowa *natione ſive vocacione.*

Artykuł 4. *Dissidentes in Religione.*

Alż w tey zacney Koronie Polskiej, Połickiego y Litewskiego Narodu y rząstw do niey należących, nie mało jest Dissydentow in Religione Christiana; Więc *exemplo Antecessorum Nostrorum*, aby na potym z tey przyczyny rozerwania y krwi rozlania nie było, iako jest warowano dawnemi Konfederacyami y Konstytucyami, tak wiecznemi czasy trzymać będziemy, *non obstantibus quibuscunq; Protestationibus. Integra* jednak we wszystkim Dissydentow in Religione Christiana pace & securitate.

Artykuł 5. *Osoby Religii Greekiej.*

A co się tyczy Osób Religii Greekiej Unitorum & Disunitorum, cokolwiek dla inszych trudności na teyże Elekcyi zmieścić się nie mogło, na przyszłym da Bog Scymie Koronacy Natzey według Praw dawnych *utrinq; Partis*, przy Deputatach *ex utroque Ordine* wysadzonych, to *sine omnibus dilationibus & disquisitionibus per Commissarios* nieodwołczanie przywieść, y tak *conjunctim cum Republica componere* obieciemy, a żeby każdemu *in suis bene fundatis gravaminibus Ius & satisfactio* była. Dobr, Przełożeniw Duchownych Religii Greekiej *personis incapacibus*, według dawnych Praw dawać nie będziemy, *neq; per cessionē* trzymać dopuściemy. *Aviso bona* od Metropolii Kijowskiej nie zawoiowane, do teyże Metropolii należące, *juxta antiqua Iura* przyłączyć obieciemy.

Artykuł 6. *Contra Memnonistas, Anabaptistas & Kwakieros.*

Na Memnonistow, Anabaptystow Kwakierow, (: którzy pod Prawo *Dissidentibus in Religione Christiana* służące podpadać nie mają :) wszystkie Prawa y

Statuta contra Arianos ferowane real sumujemy.

Ar 7. *Ius aequalitatis inter Concives.*

Zachowując prerogatywę wolności, *Ius aequalitatis inter concives Regni*, iako nayprzedniejszy fundament y naypięćwizną ozdobę owszem Matkę wolnego stanu Rycerskiego, *inter Iura Cardinalia* tey Rzeczypospolitey trzymać, y obserwować będziemy, ani ją żadnemi Nomenklaturami Hrabstw, Margrabstw, Xiążęcych tytułow, tłumić y ubliżać nie dopuścimy, ale za równo wszystkich in *aequalitate* Szlachę *consequemur solo Officio ex meritis parte distinguente Personas*, owszem zabiegać będziemy, aby możniejszy nie był ciężki mnićszemu.

Artykuł 8. *Dobr nie nabywać.*

Dobr żadnych dziedzicznych ani przez się, ani przez żadne subordynowane Osoby, ani na porokstwo nasze, ani na Nas samych nabywać nie będziemy, *pro Nobis & successoribus Nostris cavemus.*

Artykuł 9. *Przysięga y Paśta Conventa na Scymach.*

Przysięga Nasza y Paśta *Conventu summarie* zebrane, na każdym Scymie, pierwszego zaraz dnia miasto Marszałkowskich Artykułow, in *praesentia Senatus* czytane bydź powinny, przy którym Paktow Konwentow czytaniu, wolno będzie każdemu Posłowi przymowić się *de exorbiantia, si qua eveniret.*

Artykuł 10. *O Obieciach.*

Żeby *Iustitia distributiva occasione* ambitui *Civium* nie podwalała, tedy przy konferowaniu Honorow & *Beneficiorum* od nikogo żadnych Juramentow prywatnych wymagać nie będziemy, *ne sub*

*submissas subserptas precehdawad, A
jeżelibyśmy komu za promocyą na Kro-
lestwo, przez Nas albo subordynowane
Stany eo obiecywali y assekurowali, tak
y Koronie iako y w W. X. Lit. & Pra-
winciiis annexis, to ma byda nullitatis, nec
ullatenus promissum adimplere tenebimur,
sub nullitate.*

Artykuł 11. *W jeden Dom duo Mini-
stria suprema nie dawać.*

W jeden dom duo ministeria suprema
iako to Hulaw, Pieczęci, Lasek Działal-
kowskich, Podskarbstw, w Koronie y
W. X. Lit. tudzież Opactw, Digni-
tastw, Starostw, minorenibus dawać nie
będziemy, tylko *bono merito, Terrigenis,
atque & ratione vigentibus, salvis moder-
nis Possessoribus.*

Artykuł 12. *Quantitas Dzierżaw lub
Starostw jednej Osobie.*

Także jednej osobie więcej niż dwole
Starostw Prowentowych, albo dzierżaw
(y w co Jurydyczne Starostwo *includi
nie ma*) takżo Białymgłowa więcej
niż dwole Starostw prowentowych *iure
communicatio, exceptis* pogranicznych
& *cum Jurisdictione* (y których według
Praw posiadcy są *incapaces*) trzymać nie
nie będzie godziło, *salvis itidem moder-
nis Possessoribus.* A gdzie jest *annexum*
do którego Dignitastwa Starostwo Gro-
dowe, drugiego takiegoż ani w tym ani
w innym Woiewodztwie nie damy.

Artykuł 13. *O Woytowstwach.*

To też warujemy, że nie będziemy
dawać Przywilejow Starostom na Woyto-
stwa te, które kiedykolwiek *prohibe* cho-
dziły, takżo *plube*że Poloni żadnych
Dzierżaw nie damy, *exceptis his* *prohibe*
prohibiti, qui meritis ab aliis distinguuntur.

Artykuł 14. *Ważniadstwo Chetmin-
skie ma być opatrzone,*

Continuatio in posterum

A że Woiewodztwo Chetminskie *in
ordiae* w Prawincyi Pruskiej pierwotnie,
szczerzola bardzo z *Saraceni* *hominibus*
go do niego inkorporowanego opatrzone
inratą, nulla proportione do innych Wo-
iewodztw Pruskich, tak dalece że bez u-
szczerbku znacznego własney Fortuny
publicis invigilare curd nie może; Więc
przyrzekamy, że do tegoż Woiewodztwa
w Woiewodztwie Chetminskim *ex pri-
mis vacantibus* Starostwo które, albo Kro-
lewczyżnę przyłączyć, y do Starostwa
kowalewskiego inkorporować będziemy,
Co Konstytucyą na pierwszym Sejmie
approbabit Stany,

Artykuł 15. *Komu konferować Wakanso.*

To też warujemy, że przywilejom
dwoch na jeden urząd y wakans w Kor-
onie y w W. X. Lit. & *annexis Provinciis*
nikomu dawać, ani *ante adiacem as-
sersum*, ani *post certa facta* konferować
nie będziemy, dla czego jedna drugiey
Kancellarya w Koronie y w W. X. Lit.
konferowane Przywilejy Komunikow-
wać ma, dla informacyi o tym.

Artykuł 16. *Zachowanie circa Mu-
nia Urzędow należące.*

Dignitastwa, Urzedy, tak w Koronie
iako y w W. X. Lit. & *annexis provin-
ciis* przy dawnych Prawach,
jursdykcyach, zwyczajach & *prescrip-
tis Regni* a w W. X. Lit. *juxta coequa-
tionem & Ordinationem* zachowamy, pra-
rogatyw y prowentow ich żadnym spo-
sobem *minuere & abrogare* przez nikogo
nie pozwolimy.

Art. 17. *Czas rozdawania Wakansow.*

Wakancye *extra tempus Comitiarum*
naydaley w tzeć Niedziel, iako się o tym
dowiemy ann Sejmach *ante omnia* te
konferować y konferowano zaraz publi-
kować będziemy. *Terrigenis, Judge-*